

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Ferdi Overeem
f1.overeem@nijmegen.nl
T 9254

Ons kenmerk

E23.001677

Datum 11 juli 2023
Onderwerp Evaluatie campagne wapens en jongeren
2023

Geachte leden van de raad,

Uw raad heeft op 30 november 2022 een motie aangenomen genaamd 'Sleutel tot verandering, keer het tij tegen wapenbezit'. In onze eerste reactie op die motie hebben we u toegezegd om u te informeren over de evaluatie van de campagne Wapens en Jongeren. In deze brief geven we u deze terugkoppeling, informeren we u over de huidige stand van zaken en gaan daarbij ook in op de andere elementen van de motie zoals de inzet van sleutelfiguren en de omvang van wapenbezit onder jongeren.

Aanleiding

Er zijn sterke signalen dat het aantal jongeren dat een steekwapen bij zich draagt toeneemt. Dit laten diverse incidenten zien, maar ook het preventieveld geeft deze signalen af. Uit de criminaliteitscijfers van 2022 van het Bureau Onderzoek en Statistiek & Afdeling Veiligheid, blijkt dat wapenbezit is toegenomen van 92 registraties in 2021 naar 131 registraties in 2022. Hoe groot het percentage jongeren is weten we niet exact.

De GGD voert in het najaar van 2023 de Gezondheidsmonitor Jeugd uit dat inzicht geeft in de gezondheid, het welzijn en leefstijl van middelbare scholieren. Het onderzoek vindt normaal gesproken elke vier jaar plaats. Deze digitale vragenlijst wordt op middelbare scholen afgenomen onder tweede- en vierdeklassers van het regulier voortgezet onderwijs. De gemeente Nijmegen heeft aan de GGD gevraagd om ook vragen over wapenbezit op te nemen in de Gezondheidsmonitor Jeugd. Hierdoor hopen we meer zicht te krijgen op het aantal jongeren dat op straat, tijdens het uitgaan of op school een wapen draagt. Zodra de resultaten bekend zijn informeren we u hierover.

Campagne wapens en jongeren 2023

De campagne 'Lives not knives' is gelanceerd in het 1^e kwartaal van 2023. We zijn de campagne gestart, omdat het dragen van vooral steekwapens onder jongeren toeneemt. Veel jongeren voelen zich onveilig en veel jongeren zullen niet snel praten over het gebruik van steekwapens, omdat dat in de straatcultuur niet gepast is.

Wat willen we bereiken met de campagne?

1. Jongeren bewust maken dat er iemand voor ze is bij wie ze terecht kunnen.
2. Bewustwording creëren onder jongeren over de risico's van wapenbezit.
3. Meer inzicht krijgen over wat er speelt onder jongeren.

Maatregelen

1. Bereik social media

Voor de campagne wapens en jongeren is verschillende content gemaakt. Er zijn posters verspreid over de stad bij wijkcentra, sportcentra, jongerencentra, uitgaansgelegenheden, middelbare scholen, mbo's, en sportclubs. Dit was goed zichtbaar met de focus op uitgaan en jongeren.

Ook zijn er campagnevideo's gemaakt waarin alle sleutelfiguren samen zichtbaar zijn. De bereikbaarheid is groot en daarmee de zichtbaarheid van de campagne. Zo zijn er 12.371 weergaven via Instagram (gemeente en Bindkracht10). Voor de facebookpagina betreft het bereik 2.932 weergaven. De betaalde campagne via Bindkracht10 is 36.636 keer

weergegeven. Hiervan was 55% vrouw en veelal in de leeftijd van 18-24 jaar. Opvallend hoog zijn de sociale bereikcijfers van de persoonlijke accounts van de sleutelfiguren. De video's die zijn gedeeld via de persoonlijke accounts van de sleutelfiguren zijn 56.789 bekeken. Dit laat nog maar eens zien welke meerwaarde de sleutelfiguren hebben en hoe groot hun bereik is.

2. Inzetten en positioneren van sleutelfiguren

Voor elk van de 9 stadsdelen zijn sleutelfiguren uit het professionele jeugdveld gepositioneerd van Bindkracht10, de jeugdcoaches en FC Social Work. In zowel persoonlijke video's als via posters spraken de sleutelfiguren zich uit tegen wapenbezit. Er werd een

oproep gedaan aan jongeren en aan ouders om te praten over het onderwerp wapenbezit.

De sleutelfiguren lieten weten dat zij door meerdere jongeren zijn benaderd over welke groepsdruk en angstgevoelens zij ervaren. Ook zijn de sleutelfiguren benaderd door ouders die zich geen raad wisten hoe zij met wapenbezit om moesten gaan. Ouders vroegen advies over wat zij het beste kunnen doen voor hun kinderen.

Zo heeft een moeder zich gemeld, omdat haar zoon werd bedreigd door andere jongeren. De drempel voor ouders om sleutelfiguren te benaderen is door de campagne lager geworden. Opvallend is dat ook veel meisjes zich hebben gemeld bij de sleutelfiguren.

Landelijk gezien werden de sleutelfiguren benaderd door radiostations en welzijnsorganisaties.

We erkennen de meerwaarde van de inzet van de sleutelfiguren binnen de gemeenschappen en thema's zoals jeugd en wapenbezit. Het is belangrijk om de verworven positie van de sleutelfiguren te behouden. De komende periode willen we hiermee verder gaan. Het inzetten van hun kennis en ervaringsdeskundigheid om een positief effect te bereiken op jongeren en jeugdnetwerken is de kern van het werk van de sleutelfiguren.

3. Voorlichting Halt op scholen

De gemeente heeft VO scholen benaderd en aangespoord om voorlichting te geven aan jongeren door de les Wapens en Geweld van Halt af te nemen. Deze les bevat voorlichting over de risico's en gevolgen van wapenbezit, maar ook handelingsperspectieven. In totaal zijn er door Halt 42 lessen gegeven op zes scholen in het voortgezet onderwijs en op eigen initiatief bij het ROC Nijmegen.

Door de lessen zijn honderden leerlingen bereikt. Met name op scholen waar het thema wapenbezit speelt is dat terug te zien in de klas. Dit blijkt door de kennis en ervaring die leerlingen hebben met wapens. Halt kijkt zeer positief terug op de lessen. Een leerling gaf aan met een mes rond te lopen. Door het volgen van de voorlichting neemt de leerling het mes niet meer mee.

De kracht is de aansluiting van het jongerenwerk, jeugdcoaches of FC Social Work tijdens de lessen. Halt is er eenmalig, maar de verbinding en relaties van professionals met jongeren vindt met name ook buiten school plaats. Voor de toekomst is herhaling en aansluiting nodig op meerdere thema's in verschillende levensfasen. Thema's als groepsdruk, wapenbezit en ondermijning vloeien in elkaar over. Daarom inventariseren we hoe in de toekomst hier een aanvullend aanbod op kan worden gerealiseerd.

De campagne werd door het ROC Nijmegen aangegrepen om Halt gastlessen te laten verzorgen. Er zijn scholen die het probleem liever verzwijgen, maar het is juist belangrijk dat scholen, jongerenwerkers, gemeente en andere partijen samenwerken om het thema bespreekbaar te maken en aan te pakken en uit de taboesfeer halen.

4. (Sport)activiteiten

Er worden door de stad dagelijks (sport)activiteiten georganiseerd door jongerenwerk, jeugdcoaches, buurtsportcoaches en FC Social Work. Deze activiteiten zijn gericht op het verbinden van jeugd en het voorzien in behoeften. In de campagneperiode is het thema wapenbezit besproken tijdens de reguliere (sport)activiteiten.

Daarnaast is gekozen om de campagnevideo, waarin alle sleutelfiguren zich positioneren, tijdens het zaalvoetbaltoernooi 'De Bindkrachtcup' in december 2022, te vertonen. Op deze manier zijn ongeveer 300 jongeren bereikt.

5. Basistraining preventie wapenbezit ouders

De bestuurlijke wens was om ouders actief te betrekken bij de problematiek. Dit is gedaan

door via de scholen ouders te bereiken middels een nieuwsbrief. Daarnaast is door Bindkracht10 gewerkt aan een basistraining voor ouders/verzorgers. De basistraining voorziet in de volgende punten: ontwikkelingen van wapenbezit in Nijmegen, hoe ouders signalen kunnen herkennen, hoe ouders het thema bespreekbaar kunnen maken en inventariseren of ouders extra opvoedondersteuning nodig hebben.

De basistraining wordt gegeven aan ouders die al in beeld zijn bij Bindkracht10 en is een extra middel om ouders te bereiken. Het vermoeden is dat deze groep ouders onvoldoende bereikt wordt via de huidige campagne, bijvoorbeeld vanwege een cultuur- of taalbarrière. Er zijn inmiddels meerdere trainingen aan verschillende oudergroepen gegeven. Er was interesse voor het onderwerp en de training is goed ontvangen. Er kwamen veel nieuwe opvoedvragen uit voort, zoals hoe communiceer ik met mijn kind en hoe stel ik grenzen? Nadat alle trainingen zijn gegeven volgt er een evaluatie.

Aanpak wapenbezit

Vanwege de toename van het aantal incidenten met wapens kijken we het komende jaar naar een bredere aanpak. Afgaande op de meest recente incidenten in Nijmegen lijkt de problematiek niet alleen gerelateerd aan jongeren. Het komende jaar doen we daarom een verkenning met een goede analyse van de doelgroep en met welke interventies passen om het probleem preventief tegen te kunnen gaan. Belangrijk is dat we de interventies toespitsen op de doelgroep.

In situaties waarbij sprake is van hardnekkige en stelselmatige overlast zijn we in overleg met de politie en het OM op zoek naar nieuwe interventies om op de effectiefste manier handhavend op te treden. Dit doen we door vanuit de gemeente regie te voeren op de persoonsgerichte aanpak en in kaart te brengen welke ketenpartner wanneer de effectiefste interventie kan inzetten. De bestuurlijke aanpak van verblijfsontzeggingen bij (groeps)overlast staat natuurlijk niet op zichzelf. Bij deze aanpak is ook een belangrijke rol weggelegd voor het Zorg- en Veiligheidshuis.

Conclusie

De doelen van de campagne zijn bereikt: jongeren en ouders weten bij wie ze terecht kunnen als er zorgen zijn over wapenbezit of als er angstgevoelens zijn. Er is bewustwording gecreëerd over de risico's van wapenbezit. En er is meer inzicht verkregen over wat er momenteel speelt onder jongeren. Het projectteam kijkt positief terug op de campagne en is ervan overtuigd dat door middel van deze campagne een maatschappelijk thema is aangehaald in de Nijmeegse samenleving. En dat alleen als iedereen (gemeente, politie, ouders, scholen, leerlingen en jeugdprofessionals) samen de schouders eronder zetten we wapenbezit tegen kunnen gaan.

Toch blijven er wel zorgen over het aantal jongeren dat met een wapen rondloopt. Herhaling en continue aandacht voor het thema wapenbezit blijft belangrijk. In het integraal veiligheidsplan 2022-2026 (IVP) is jonge aanwas in de criminaliteit en ondermijning geprioriteerd en daar zullen we de komende jaren op investeren, waarbij we voortbouwen op de fundamenten van de campagne. Daarnaast verkennen we of we dit

thema een extra impuls kunnen geven met een mogelijke deelname aan het landelijke programma 'Preventie met Gezag', zoals reeds beschreven in de Veiligheidsbrief. Ten slotte is aan Halt gevraagd om met een voorstel te komen dat voorziet in voorlichting en preventie voor jongeren op het thema wapenbezit in samenwerking met de scholen en de sleutelfiguren.

Vervolg

Middels deze raadsinformatiebrief hebben wij u een terugkoppeling gegeven op de campagne en hebben wij met de huidige stand van zaken beschreven hoe we blijvende aandacht geven aan dit belangrijke thema. Wanneer er meer duidelijkheid is over de aard en omvang van wapenbezit onder jongeren in Nijmegen informeren we u opnieuw.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester